

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ET TURTUR NIDUM ALTARIA

ELECTORUM CONSERVASTI

V. ÉVF. 1904 9. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES.

PARCE POPULO TUO.

ECCE AGNUS DEI CUJUS NON SUM DIGNUS...

ET TURTUR NIDUM ALTARIA

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Az Oltáriszentség szerzésének emléknapja. — Engesztelő szentáldozás a tanulóifjuság körében. — Anyai áldozat. — A fájdalmas Szűz ünnepén. — Az Eucharisztia zenéje. — Érdekes megtérés. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Oltáregyesületi ügyek: A váczi Oltáregylet kiállítása. — Kimutatás a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1904-dik évben ajándékozott tárgyakról. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Hirdetések.

Az Oltáriszentség szerzésének emléknapja.

ÜDVALEVŐLEG *Nagycsütörtök, Urnapja s az év minden csütörtökje* képezik a legmélt. Oltáriszentség szentségének *emléknapjait*. *Nagycsütörtökön* van az Oltáriszentség szerzésének évfordulója s emlékünnepe. Mint tudjuk, kínszenvedése előestéjén, az utolsó vacsorán, szerzette a mi jószágos Üdvöztőnk ezen isteni lakomát. Nagycsütörtök napja tehát nevezetes emlékünnepe.

De minthogy Nagycsütörtökön, a mély, végtelen egyházi gyász idejében nem lehetne kellő fénynyel megünnepelni az Oltáriszentség szerzésének emlékezetét, s mivel akkor Krisztus Urunk kínszenvedése s halálának megszívlelése annyira igénybe veszi az időt, hogy az Oltáriszentség dicsőítésére kellő figyelmet nem fordíthatna az Egyház: azért külön ünnepet rendelt el az Egyház, Szentháromság vasárnapját követő csütörtökre: *Urnapja ünnepét*. Ezen ünnepet IV. Orbán pápa 1264 augusztus 11-éről keltezett, «Transiturus» kezdetű bullájával az egész kath. Egyházban kötelezővé tette. Ezen emlék-ünnepet teljesen a legfölségesebb Oltáriszentség dicsőítésére fordítja az Egyház.

De ezeken kívül *az évnek minden más csütörtökje is emléknapja* a legmélt. Oltáriszentség behozatalának.

A hétnek napjai közül a vasárnapot az Urnak szenteli az Egyház, a hétfőt az apostolok, keddet a szent angyalok s ujabban Pádúai szent Antal, szerdát szent József, *csütörtököt* a legfölségesebb Oltáriszentség tiszteletére s Jézus szentséges Szívének tiszteletére, a szombatot pedig ősidőktől fogva szűz Mária tiszteletére szánta ugyancsak az Egyház.

Tehát csütörtök a legmélt. Oltáriszentség napja. Emléknapja ez a legmélt. Oltáriszentség szerzésének. S az Oltáriszentség emléknapjai közül főleg

a közönséges csütörtöki napnak megszenteléséről szándékozom egyet-mást elmondani.

Egyházi parancs szabja meg, hogyan szenteljük meg az Ur napját, a vasárnapot. Hogyan ülik meg a hivek pl. a szombati napot, mint a boldogs. Szűznek tiszteletére szentelt napot, ezt mindannyian jól tudjuk. Az a kérdés már most: mit tegyünk, hogy a csütörtöki napot, az Oltáriszentség szerzésének emléknapját, méltóképen megüljük? Mit tegyünk ilyenkor a legmélt. Oltáriszentség tiszteletére?

Szentek és szentéletű hivek nagy gonddal szentelték meg a csütörtöki napot, mint a legfölségesebb Oltáriszentség tiszteletére rendelt napot. Így — hogy csak egy példát említsek — a szentéletű Sanchez, Jézus-társasági atya, naponta ötször látogatta meg a templomban a legmélt. Oltáriszentséget; csütörtökön pedig, mint szerzése emléknapján, nyolcszor. Azonkívül csütörtökön megostotozta magát s vezeklő övet viselt.*

Ne ijedjünk meg, nem kell ily nagy áldozatot hoznunk. De mit tehetnénk mégis, hogy a csütörtöki napot kellőképen üljük meg, elmondom a következőkben.

a) Mindenekelőtt igyekezzünk csütörtöki napokon szentmisét hallgatni. Vagy, ha mulhatatlan teendők akadályoznának bennünket, hogy a templomba menjünk, legalább képzeljük magunkat oda s léleekben vegyünk részt a szentmisén.

Hassunk oda, hogy a szentmise alatt fölhangzó énekek közül legalább egyik a legmélt. Oltáriszentségről szóljon.

b) Milyen szép volna, ha a szentmise alatt vagy azonkívül egyuttal a szent áldozáshoz is járulnánk. De ha templomba nem is mehetünk, lelki szent áldozást végezhetünk otthon is a nap folyamán bármikor, sőt többször is.

c) De ha sem a szentmisében részt nem vehetnénk, sem az Ur asztalához nem járulhatnánk, annyit talán megtehetünk, hogy a nap folyamán a templomba ellátogatunk, s ott a szentségház Királya előtt elmélkedésben s imában töltünk egy órát, félórát, vagy legalább negyedórát.

Napközben, jártunkban-keltünkben, fohászimákat is mondhatnánk a legmélt. Oltáriszentség dicsőítésére.

d) Ha csütörtökön az Oltáriszentséget a beteghez vivő pappal találkozunk, szegődjünk a szentségi Ur Jézus kíséretébe, kísérjük el a beteg lakásáig.

Ezek mind oly jámbor gyakorlatok, melyek az eucharistia körébe vág-
nak. Szándékosan soroltam föl csupán ilyeneket, mert mégis csak illő és méltó, hogy az Oltáriszentség szerzésének emléknapján az eucharistia körébe

* Huguet: «Die Andacht zur heiligen Eucharistie in Beispielen». Regensburg, 1864. S. 516.

tartozó jámbor gyakorlatokkal dicsőítsük a végtelen felségü Istent, ki oltárainkon valósággal jelen van.

De tetszésünk s belátásunk szerint s talán gyóntatóatyánk tanácsát s helybenhagyását kikérve, végezhetünk más ájtatosságokat s erénygyakorlatokat is. Esetleg ugyanazt tehetjük csütörtökön a legmélt. Oltáriszentség tiszteletére, mint a mit kedden szent Antal, vagy szombaton a boldogságos Szűz tiszteletére szoktunk végezni.

Az Egyház bucsukat is engedélyezett azok számára, kik a legmélt. Oltáriszentség emléknapjain, ugymint Nagycsütörtökön, Urnapján vagy az esztendő többi csütörtöki napjain a legmélt. Oltáriszentség tiszteletére bizonyos jámbor gyakorlatokat végeznek. A bucsuk azon közös föltételhez vannak kötve, hogy a templomban vagy otthon a legmélt. Oltáriszentség szerzésének emlékezésére egy órát szentelünk s ezen időt elmélkedésben, imában stb. töltjük el. Ezen jámbor gyakorlat *«szent óra»* néven ismeretes a hívek körében.

A bucsuk egyébként következők: a) *teljes bucsu*, ha *Nagycsütörtökön* bánatos szívvel végezzük ezen áhítatgyakorlatot, az ugynevezett *«szent órát»*. A föltételek: gyónás és áldozás Nagycsütörtökön vagy a nyolczad bármely napján; b) *Teljes bucsu* nyerhető *Urnapján*, ugyanazon föltételek mellett; c) *300 napi bucsu* nyerhető *a többi csütörtökön*. Ezen bucsukat a memorialiák titkári hivatalának 1815 február 14. és 1816 április 6-iki reskriptumai szerint VII. Pius engedélyezte, IX. Pius pedig a szent bucsuk bizottságának 1876 június 18-iki reskriptuma értelmében helybenhagyta.*

* * *

Ezen ájtatossági gyakorlatot azonban nem szabad összetéveszteni a Jézus szentséges Szive tiszteletére tartatni szokott *«szent órával»*, mely czímen külön társulat is alakult. A kellő tájékozás végett rövid vonásokban ismertetnem kell a *«szent óra» társulatát* is.**

A *«szent óra»* áhítatgyakorlatának eredete visszanyulik bold. Alacoque Margit látomásainak idejére. Maga bold. Margit s az ő útmutatása szerint mások is buzgón végezték ezen jámbor gyakorlatot. Mindazonáltal a társulat csak 1829-ben jött létre; P. Debrosse, S. J. alapította Paray-le-Monial városában, a *«Látogatásról nevezett zárdaszüzek»* zárdájában; VIII. Pius pedig 1829 december 29-én megerősítette. XIII. Leó pápa 1886-ban ezen társulatot föltársulattá emelte, azon fölhatalmazással, hogy a Franciaország és Belgium területén alakuló társulatokat bekebelezhesse.

* *Fr. Beringer*, S. J. : «Die Ablässe.» XII. Aufl. Paderborn, 1900. S. 270.

** Részletesebben ismerteti a társulatot *Tóth Miké*, S. J. «A szeretet lángjai» cz. művében. Kálcsa, 1901. 122. l.

A társulat célja s egyuttal a «szent óra» mibenléte abban áll, hogy a tagok csütörtökről péntekre virradó éjjel egy órát töltenek imádságban, részvétből az Isteni Üdvözítőnek az Olajfák hegyén szenvedett keserves haláltusája iránt, hogy ez által az Isten haragját némiképp csillapítsák s a bűnösök számára irgalmát kiesdjk. Az imaórát már csütörtökön délután is meg lehet tartani, azon időtől kezdve, mikor a péntekre szóló matutinum már elmondható.

A társulat tagjai a «szent óra» végzéseért teljes bucsut is nyerhetnek a szokásos föltételek mellett. Az imaapostolkodás tagjai minden külön beiratkozás nélkül, megnyerik a szóban forgó teljes bucsut, valahányszor a «szent óra» társulatának szokása szerint végzik ezen imaórát.

A társulat tagja lehet kivétel nélkül minden hívő, ki nevét a főtársulat törzskönyvébe beiratja. Szerzetesházak, egész társulatok s egyletek egyszersmindenkorra beirathatók s ez esetben az illető társulat vagy zárda valamennyi tagja megnyerheti a társulatnak engedélyezett bucsut, habár névszerint nincsenek is a társulatba beirva. (IX. Pius 1866. október 19.)

Ezeket tartottam czélszerűnek függelék gyanánt elmondani, nehogy valaki az azonos nevű, de céljukat s mivoltukat illetőleg különböző áhitatgyakorlatokat esetleg összetéveszsze.

Till Kálmán.

Engesztelő szentáldozás a tanuló ifjuság körében.

DICSŐSÉGESEN uralkodó Szentatyánk, X. *Pius* pápa föladatává tűzte ki: «mindent megújítani Krisztusban». S ugyan mi által véli célját elérhetni? A boldogságos Szűz és Jézus Szive tiszteletét s az Oltáriszentség kegyeletes szeretetét sürgeti, mivel ezek segítségével reméli föladatát megoldhatni.

S lám, az engesztelő szentáldozásban egyesül Jézus szentséges Szivének s a legméltóságosabb Oltáriszentségnek tisztelete; hiszen e két dolog szinte elválaszthatatlan.

Tudjuk, mily nagy szeretetet tanusított Jézus e földön jártában a kisdedek iránt. Mennyire vágyódott, hogy közöttük lehessen! A mi édes Üdvözítőnk ugyanazon szeretettel viseltetik ma is a gyermekek iránt. Kivánsága ma is az, hogy velük lehessen, szeretetében részesítse őket. Teljesítsük tehát Jézus Krisztus óhaját! Vezessük az ifjuságot a szentségi Jézushoz! Vezessük őket gyakran a szentáldozáshoz!

S midőn ezt teszszük, feleljünk meg egyuttal szentséges Atyánk kívánásának: egyesítsük Jézus szentséges Szive s a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletét. S e célra legalkalmasabb az engesztelő szentáldozás.

S hozzá, mi sem akadályoz bennünket abban, miért ne végeztetnénk az ifjúsággal engesztelő szentáldozást, vagy miért ne alakíthatnók meg a tanuló ifjúság körében az engesztelő szentáldozás szövetségét.*

Szép példát olvastam e dologra vonatkozólag. Meg nem állhatom, hogy záradéku ide ne iktassam a tudósítást a hitbuzgóság ama nagyszerű megnyilvánulásáról.

A bécsi katolikus családanyák egylete 1901-ben, virágvasárnap, engesztelő szentáldozást végzett, még pedig megkövetésül azon hallatlan és orzátlan sérelemért, melyet a bécsi országházban követett el néhány hitehagyott liberális képviselő, kik a katolikus Egyház, különösen pedig a szent gyónás intézménye ellen hevesen kikeltek. A gyönyörű szent István-templomban folyt le a lélekemelő ünnepély. 2000, mondd kétezer katolikus nő — legnagyobb részt családanya — járult az Ur asztalához. Valóban megható, megindító megnyilatkozása ez a katolikus hithűségnek!**

Istenem! mikor fogják nálunk a szülők hitüket ily nyíltan megvallani és védelmezni, mikor fognak már egyszer nálunk is ily szép példát nyújtani gyermekeiknek?! A mit elmulasztanak a szülők otthon, pótoljuk, a mennyire lehet, az iskolában.

Hitoktatók! Tanférfiak! Nevelők! Előljárók! Illetékes tényezők! — *Vezessük a tanuló ifjúságot a szentségi Jézushoz, Jézus szentséges Szívéhez.*

Anyai áldozat

AHEGYSÉG lábánál szegényes kunyhóban élt egy hetvenéves anyóka egyetlen fiával. Azaz jobban mondva, fia helyett kellemetlen vendég, a gond, aggodalom, mélységes fájdalom ütött tanyát a hajlékban. A fiunak már évek óta nem volt nyugta odahaza. Megsokalta szülőjének kis gazdaságát kezelni, pedig mindössze egy tehénből s két kecskéből állott az egész gazdaság. Fölcsapott vadorzónak s éjjel-nappal a hegyeken barangolt. Hasztalan volt jó anyjának minden kérése, rimánkodása. Gallus — így hívták a fiut — csak vadászszenvedélyének élt. Lassankint föl hagyott még az imádkozással is s kerülte a templomot. Így nem csodálhatjuk, ha a rózsafüzért későn-korán ott látjuk az anya kezében. Folyton imádkozott rajta, könnyei-

* Ne feledjük, hogy a ki az engesztelő szentáldozás szövetségének tagja akar lenni, annak már tagjának kell lennie Jézus Szive társulatának. Már pedig *Jézus Szive társulata* nálunk is be lett hozva több tanintézetben. Ily helyeken tehát semmi nehézség sem forogna lenni az engesztelő szentáldozás szövetségének megalakítására s tagok toborzására nézve.

** *Legsz. Rózsafüzér Királynéja*, 1901. évf. 153. l.

vel áztatta azt. A jó anya irgalomért esdekelt tévelygő fiáért. Egy napon egy vadász jött az anyókához s röviden tudtára adta, hogy fia fönt egy hegy-szakadékban fekszik, golyóval keblében s eltört lábbal.

— Fiát aligha fogja élve viszontlátni — tette hozzá s el akart menni.

Az anyóka kérve-kérte, hogy hívjon segítségül embereket a faluból s elsősorban menjen a papért.

— Fia még tudni sem akar a gyónásról — felelt a vadász. — Ne hívass hozzám papot, ezt hangoztatta s hozzá szörnyen káromkodott.

E szavak hallatára összeroskadt a jó anya. S a mint kissé összeszedte magát, mégis arra kérte a hirhozót, legyen olyan jó, siessen papért.

Midőn a vadász eltávozott, azon töprenkedett az anya, hogy mitévő legyen. Nem sokat gondolkozott, egy pillanat műve volt elhatározása:

— A mennyire tölem telik, vezekelni fogok haldokló fiamért. Ámbár fáradságos az út, fölsietek fiamhoz. Két óra alatt csak fölérek.

Egy csuprot keresett elő, hogy friss vizet adhasson a sebesültnek s utra indult. Legelőbb a hegyi legelőn vitt keresztül utja, majd kopár tájakon át haladt fölfelé, kőgörgetegeken s kiálló sziklákon keresztül. Nemcsak szive vérzett, szive fáj a jó anyának, hanem kezein s lábain is kiserkent a vér, midőn esés közben bokrokra akadt s hegyes köveken ütötte meg magát. Melle zihált; a veriték csak úgy csurgott homlokáról. Ereje már-már elhagyja s a szegény öreg asszony nem képes tovább haladni. Pedig már csak félóránnyira lehet haldokló fiától!

Valami kimondhatatlan érzés úzi mégis fölfelé; az anyai szeretet készíti fölfelé. Minden kínját, gyötrelmét elégtételül ajánlja föl fiáért. Kezeiben most is ott szorongatja a vérrel behintett olvasót. A jó mennyei Anya — e gondolatok foglalkoztatják — bizonyára megszerzi neki a megtérés kegyelmét, ha az anyának véréből pirosuló olvasót látja.

E gondolat feledtet vele minden fájdalmat, új erőt önt bágyadt tagjaiba. Tovább vonszolja magát fölfelé. Ekkor megpillantja a papot, a mint sietve kapaszkodik föl a sziklába vájt ösvényen. S ez új reményt, új erőt önt beléje. S így mászik fölfelé, lassan, nagy fáradsággal s egyre közelebb ér fiához.

Fia ezalatt kínos fájdalomban szörnyen dühöngve fekszik a hegynyilásban. Átkozza a vadászt, ki megelőzte őt a lövésben s kinek golyója a mélységbe sodorta őt. Szidalmazza az egész világot, a jó Istent s a papot, ki még utolsó órájában is hiába figyelmezteti őt a megtérésre. Szomoruan üldögél a lelkipásztor egy szikladarabon; imádkozik s egy pillanatra sem veszi le tekintetét a haldoklóról.

Hirtelen elcsöndesedik a vadász. Szemeit merően a szakadék bejárata felé szegezi. Istenem! Ott nagy ügygyel-bajjal törtet előre valaki. Ugyan ki lehet az illető? A sebesült sejti, hogy ki az?

Majd szakadozott hangok ütik meg fülét: «Istenem... Mindent... Gallusomért! Utolsó csepp véremet! Minden csepp veritékemet! Minden fájdalmamat! Elégtételül ő érette! Rózsafüzér királynéja, könyörögj érette!»

Mig az anya tovább vánszorog s könnyei s vére hullása öntözik a sziklát, úgy érzi a fiu, mintha valami melegség járná át szivét. Lázás állapotában úgy tűnik föl előtte, mintha anyjának minden szava fölszállna az égbe s onnan sziklatömb gyanánt esnék le s nehezednék az ő szívére.

Végre odaér az anya. Könyvelt s véres szemeivel oly kimondhatatlan szeretettel néz rá; itallal kínálja s megborzadva kiált föl: «Oh, egyetlen Gallusom!»

Mint megannyi villámcsapás sujtották e szavak a fiut. Nagyokat sóhajt. Könyvek törnek elő szemeiből, ajkairól pedig ellebben a szózat: «Ah, jó anyám!...» Sir, zokog. De e sóhajokat már a bánat facsarta ki szívéből.

Közbe pedig fölhangzik az anya imája: «Jóságos Isten! Kegyelmezz szegény Gallusomnak!»

Végre nyugodtabb lesz a fiu s az anya megkérdezi tőle, hogy érzi magát és sajnálkozik szerencsétlensége fölött. Szerivel-módjával megemlíti előtte, hogy nincs mentség számára, fölépüléséről szó sem lehet; de megnyugvással teszi hozzá: «Legyen meg Isten akarata! Belenyugszom, ha Isten kegyelmében mulsz ki, szeretett fiam!»

Majd közelebb ült hozzá, ölébe vette fejét s elbeszélte neki élete történetét. Beszélte neki keresztelőjéről, első áldozásáról s a régi jó időkről, midőn még együtt imádkozták a rózsafüzért. Mily szép is volt mindez! «De később — így folytatta az anya — eljött az idő, mikor az én Gallusom már nem imádkozott többé. S ime, a jó Isten véget vetett ezen időnek is; elüzte ezt a felleget a mi egünkről. Az én Gallusom ismét imádkozik velem s irgalomért esdekel a mennyei Atyához.»

Mialatt az anya beszélt, Gallus összekulcsolta kezeit. Anyja erre odaadta neki a véres olvasót, csókra nyujtotta a rajta függő keresztet s így szólt:

— A jó Isten bizonyára kedvesen veszi fiannak bánatát. Hiszen a fiunak töredelme egyesül az anya vezeklésével! S az én Gallusom Isten iránti szeretetből türelemmel fogja viselni szenvedéseit, elégtételül büneiért s ezáltal kiérdemelheti a mennyországot. S az ő öreg szülője nemsokára követi őt oda s örökre együtt lesz Gallusával.

Sajátságos mosoly sugárzott arcvonásain s fia — őszintén mosolygott. Hiszen olyan különösen jóleső érzés töltötte el szívéét.

Erre odalépett a pap. Gallus töredelmesen meggyónt. Majd utavalóul a szent áldozásban s az utolsó kenetben részesült, végül pedig az általános föloldozásban.

Ezalatt az anya, kinek kisebesedett lába s keze égett a fájdalomtól,

ujból följánlotta minden szenvedését elégtételül fia bűneiért. Kínjai daczára is örömkönyeket hullatott.

Végre megérkeztek a faluból a legények s emberek a hordágygyal. Megilletődve állottak meg a jelenet láttára. Gallus törte meg a csendet s e szavakkal fordult hozzájuk:

— Jó anyám megmentett engem. Hálát adok Istennek, hogy meghalhatok, mert sokkal édesebb a jó halál az istentelen életnél. — Gyengédén megszorongatta anyjának kezét s így szólt hozzá: «Édes anyám! Rózsafüzérednek köszönhetem megtérésemet! Vezeklésednek örök üdvösségemet! Isten fizesse meg!» — E szavak után hörögni kezdett, sűrű, fekete vérfolyam tört elő szájából, mire visszahanyatlott. «Anyám!» — e szót susogta még s kiszenvedett.

Az anya sokáig sirdogált a holttetem mellett; részint örömből, részint fájdalomtól eredtek könnyei. Az emberek ezalatt még egy hordágyat tákoltak össze s földiszitették mindkettőt repkénynyel, havasi gyopárral s alpesi rózsával. Aztán az egyikre a fiut fektették, a másikra meg az anyát ültették s óvatosan elindultak lefelé. A hegy lábánál, a kunyhó előtt ravatalra helyezték a fiut s a törvénytábla idő elteltével a temetőben végső nyugalomra kísérték.

Az anya nem sokkal élte túl fiát. Csendesen elszenderült az Urban. Fia mellé temették. Az ismerősök egyszerű kökeresztet állítottak a közös sírra. A sírkövön két név: az anya és fiu neve van kivésve s a nevek körül keresztként a szent olvasó van ábrázolva.

«Paradieses-Früchte» után Till K.

A fájdalmas Szűz ünnepén.

SOK, kimondhatatlanul sok áldozat szükséges ahhoz, hogy valaki az Eucharisziához, az Eucharisziában rejtőző Ur Jézus Krisztushoz állandóan ragaszkodjék. Nagy lelkierővel kell annak bírnia, a ki az Eucharisztia tiszteletében lanygulni nem akar, hanem mindig buzgólkodni, mindig lelkesedni, mindig szorgoskodni. Mert ha a szentségi Üdvözítő szerez is sok örömet a Vele foglalatostkodó, az Érte hevülő, az Érte fáradozó léleknek, ha vigasztalást nyújt is a Benne bizóknak, azért mégis az Ő szolgálatában kitarítani, véges-végig hűnek maradni áldozatosság nélkül lehetetlen.

Lehetetlen pedig azért, mert ehhez a véges-végig kitartó hűséghez hit kell meg kegyelem. Hit kell, a melyik sohase téveszsze el se gondolatban, se kívánságban, se szóban, se cselekedetben, hogy Krisztus az Eucharisziában épen ugy munkálkodik lelkünk természetfölötti céljának elérésén, mint munkálkodott annak idején itt lenni földi életében. És kegyelem, a mely a

szentségi Üdvözítő átkarolására készítse a természetfölötti célja után járó embert. Ámde a léha korszellem, a hit nélkül való könyvek és olvasmányok, a szemünk előtt járó-keelő sok rossz példa, a tudásunkban való hebehurgya elbizakodottság nem mind arravalók-e, hogy koptassák az Eucharisziában való hitünket? hogy lerontsák-e hitünk éberségét, erejét, elevenségét? Csak egy rövidke és futólagos lelkiismeretvizsgálatra van szükség, hogy saját szomorú tapasztalatunkra hivatkozva ellent ne mondjunk. S vajjon mernők-e állítani, hogy a bennünk működő kegyelem ereje nem gyöngül meg a természetünk gyarlóságából eredő hibák, bocsánatos vétkek miatt? Semmiképen. Ám, ha nem, akkor be kell látnunk, igaznak kell tartanunk, hogy ha véges-végig hűek akarunk maradni az Eucharisziához, akkor előbb a hitünkön esett csorbát kell kiküszöbölni és a bennünk működő kegyelem elöl kell a vétkek és hibák gátjait fölszaggatni. Lehetséges-e ez áldozatosság nélkül? Nem.

Érdekünkben áll tehát az áldozatosság erényét lelkünkbe vinni s ott meggyökeresíteni. Érdekünkben áll az, hogy ennek révén erősödjék, elevenedjék hitünk és akadálytalanabbul működjék az Istentől nyert kegyelmünk. Persze csak az a kérdés, hogyan?

Megvallom, zavarban volnék, ha maga az egyház nem jönne segítségemül a feleletadásban. Áldozatos lelkű akarsz lenni, azt akarod, hogy nyiljék szivedben a hit virága és működjék szabadon a kegyelem ereje? Emeld föl szemedet. Emeld a fájdalmas szűz Mária alakjára s ő megtanít téged az áldozatos, a kegyelemmelteljes hitre. Emeld föl szemedet, de ne a fájdalomtól vergődő testet nézd, de azt, hogy ő az a szent asszony, kiről hirdeti Isten: «Az Ur megáldott téged az ő erejével, mert általad semmivé tette ellenségeinket. Áldott vagy te, leányom, a fölséges Uristentől minden asszonyok fölött a földön. Áldott az Ur, ki az eget és földet teremtette, mert ma a te nevedet úgy fölmagasztalta, hogy el nem távozik dicséreted az emberek szájától, kik megemlékeznek az Ur erejéről mindörökké; mivel-hogy nem kimélted életedet a te nemzetséged szorongatásáért és sanyarúságáért, hanem elejét vetted a romlásnak a mi Istenünk színe előtt». (Judith k. 13, 22—25.) Igen, ő az a szent asszony, ki önfeláldozásával példaképünké lett; ő az a szent asszony, ki belemerült áldozatos lelkével a fájdalmak tengerébe csak azért, hogy ily módon édes anyánkká legyen; ő az a szent asszony, ki nem kimélte lelkét a kétségek támadásaitól, csak hogy a mi kételyeinket eloszlassa s így ő az, a ki valóban elejét vette a mi romlásunknak és pusztulásunknak.

Vagy más egyéb-e Mária élete, mint a fájdalmak és kísértések lánczolata? Nem. Hisz az angyal, ki Názáretbe küldték hozzá, imigy beszél: «Fiat szülsz és az ő nevét Jézusnak hívod. Ez nagy leszen és a magasságbeli Fiának fog hivatni; és neki adja az Uristen Dávidnak, az ő atyjának székét és

országani fog Jákób házában mindörökké és az ő országának nem lesz vége». (Luk. 1, 31—34.) S íme a várva várt isteni gyermek istállóban születik s bitor, selyem helyett szalmán fekszik. Gyermekére részére hódolatot vár és imádást s a hódolók helyett Heródes katonái jelennek csak meg villogó fegyverekkel és gyűlöletes kegyetlenséggel. A templomba is elviszi a gyermeket, hogy fájdalmában ott vigaszt kapjon Istentől, de vigasz helyett Simeon szól hozzá így: «Íme tétetett ez sokak romlására és föltámadására Izraelben és jelcül, melynek ellene mondatik; a te lelkedet is tör járja át, hogy kinyilatkoztassanak sok szivből a gondolatok». (Luk. 2, 34—35.) Ám ezek hamar elmúltak. Utána az évek is. És ez évek alatt mintha kitörlődött volna Mária lelkéből a fájdalmas szenvedés. Legalább külsőleg nem árulja el semmi a szenvedést. De ez ne téveszszen meg. Mária lelke ez idő alatt is sajgott. Nem a múlt, de a jövő miatt. Hisz ő tudja, hogy isteni gyermekének a megváltás nagy művét kell végrehajtani s tudja azt is, hogy ez isteni fiának föláldozásával jár, tehát szenvedéssel, halállal. Nos és Mária szerető anyai szive fájdalom nélkül gondolt volna erre? Nem hiszem. Sőt meg vagyok győződve, hogy minden muló pillanat, mely az Ur Jézust öregebbé tette s közelebb hozta a megváltás művének kezdetéhez, egyben Mária szivében is öregbítette az anyai sziv aggodalmas szenvedését. Ugy hogy Mária szive Jézus gyermeksége és serdülő kora alatt ahhoz a tengerhez hasonlít, a melynek felülete csendes és hullámnélküli való, de a belseje tele van zajló forogtagokkal, örvényekkel. Az ő külsején se árulta el semmi azt, a mi örvények belül marcangolták szivét.

Hát még mikor a kereszt alá kellett állnia s nézni szent Fiának emberfölötti szenvedéseit. Csoda, hogy meg nem hasadt a szive. Hisz mindenik seb, mindenik csepp vér, mely Jézus testéből kiomlott, Jézus drága testének mindenik rángása új meg új oka volt anyai szive keserüségének, fájdalmának. A fölhangzó kalapácsütések az ő szivét is érték. A könnyörtelen emberek kaczagó gunyja az ő lelkét is méregként marta...

De hiába. A fájdalom nem győzte le. A szenvedésben rejlő alattomos kísértés nem fosztotta meg hitétől. Mária, a fájdalmak emberének anyja, azzal az erős meggyőződéssel áll haldokló fiának keresztje alatt, hogy fia az Isten fia s hogy ennek halála a világ váltsága. Térde megcsuklik, arcát is szántják a testi fájdalom keserü könyei, kezei mereven kulcsolódnak össze és szive dobbanása meg-megakad, de a lelke erős, hite megingathatatlan, úgy hogy csodálkozva mondjuk: ő az erős asszony, kinek hite a mi példaképünk ugyan megkísértetésünk idején, de a kinek fájdalma egyuttal penitenciát, bűnbánatot gerjesztő a mi lelkeinkben.

Lám így lesz a fájdalmas Anya képe hitünk erősítője, bánatunk fölgerjesztője. Forduljunk hozzá tehát akkor is, ha emberi kevélység és gunyolódás rontani készülnek az Eucharishtiában való hitünket és szítani a bűnök-

ben való megátalkodottságunkat. Hisz bármilyen piczi legyen is az Eucharisztia kenyere, nem látjuk meg benne Jézust még sem annyira istenségétől mintegy megfosztva, mint látta Mária a keresztnél. S ha ő hitt, ha őt nem ejtette meg a kísértés, ez csak erősítheti, elevenné teheti a mi gyöngülő hitünket s lánggra gyújthatja buzgóságunkat. Mig ha testi fájdalmát nézzük Máriának, az részvétre gerjeszt s ennek révén bűneink bánatára is indít.

Oda a fájdalmas Anyához tehát, hogy igazolva legyen az Eucharisztia tiszteletében is, Mária tisztelete hoz minket közel Jézushoz.

Jeszenszky Kálmán.

Az Eucharisztia zenéje

Irta: JÁROSY DEZSŐ.

VIII.

NEM KÁPRÁZAT és szemfényvesztés, hanem igaz, benső hit szólította világra az egyház művészeit. Valláserkölcsei befolyásuk közvetlensége és hatékonysága volt azon alap, melyen tizenkilencz százados multjuk pihen. S az egyház, mely oly kérlelhetetlen dogmatikai szigorral hangsúlyozza a katolikus vallás változatlan igazságait, a művészetek terén utat enged a változónak, szerepet juttat a történelemnek. Utóbbinak hivatása lesz a különböző stílek megteremtése. Az egyházban is megszületik a művészi szabadság, de bizonyos korlátok megjelölésével, az alapul vett egyházas momentum sérelme nélkül. Már eddig is láttuk, hogy ezen pont közé sorakozott a legtöbb tévely. Az egyház tehát szemlét tartott a művészeti stílek különböző produkciói fölött s végítéletet mondott, hogy melyiknek van legtöbb egyházas tartalma.

Ha tehát az egyház ezen eljárása jogosult és való, ugy legjogosultabb az mindenesetre az egyházzenei művészet terén. Itt az egyház nemcsak elfogadta a művészetek pozitív eredményeit, hanem egyikét lefoglalta. Erről a zenéről kell most szólnunk, mely a legegyházasabb, mely tehát nem lehet más, mint a *gregorián korális*.

Születése, élete összeforr az egyházzal. Innen vette mindenét. Az egyház adta a liturgikus szöveget a liturgikus költészet és próza tárházából. Hangrendszerét, a zenei tartalmát, annak tárgyi kellékeit nem vette ugyan az egyháztól, de a földolgozás ismét csak az egyházé. A liturgia szükségszerű bővülésével karöltve érte el a tökéletességnek mind nagyobb fokát s tizenöt százados multja után mai napig is *az egyház leg-sajátosabb zenéje*. Nevét szent Gergely pápától kölcsönözte, ki «Antiphonarium»-ában a korális létalapjaival ajándékozta meg az egyházat. Szent

Ambrus négy főhangneméhez még négyet csatolt s így az ujonnan keletkezett négy hangnemmél nyolcz lett a gregorián tónusok száma. Ezen erősödő hangrendszerbe foglalta a gregorián dallamokat s ezeket a meglévővel összegyűjtötte. De szent Gergely nemcsak gyűjtő volt, hanem dallamszerző is. A liturgia nagyobb keretei újabb dallamokat sürgettek, ezek szerzője volt szent Gergely. Kifejtett munkásságának óriási terjedelmét hálás szívvel bámulja az utókor, mert a korális létét valóban neki, az egyházi zene nagy regenerátorának köszönhetjük leginkább. Alakját a legendák egész sorával vette körül a jámbor közszellem, sőt isteni inspiráció művének tulajdonították általánosan szent Gergely alkotásait. Innen a művészeti szimbolika is, mely válián a fehér galambbal, a Szentlélek jelképével ábrázolja nagy szentünket.

Szent Gergely ezen alapvető munkája volt a törvény és zsinórmérték a későbbi századok korális életéhez. Igaz ugyan, hogy a korális történelme nem maradt mindig hű a tradicionális elvekhez, mindazonáltal nem ölte ki életét sem az emberek gyarlósága és feledékenysége, sem az egyház egyéb zeneműfajainak egyeduralma és túltengő befolyása. Messze vezetne, ezen elváltozások eltérő részleteit venni bonczkés alá, végső tanulságul elég annyit tudnunk, hogy a gregoriánt a pápák és zsinatok mindenkor törvényes védelemben részesítették s azon esetben, ha az a gyakorlati használatból kiszorult, bűnös hanyagsággal, sőt különféle követelésekkel és tilalmakkal sujtották az illetékes tényezőket. Ismeretes az is, hogy a történelem folyamán kettős harcz dúlt a korális authenticitása érdekében. Egyik a solesmesi, másik a regensburgi tábor. X. Pius erélyes egyházzenei intézkedései az előbbit tették az első helyre s az ennek alapján készülő új hiteles korális kiadás lesz most a jövő korális életének törvénykönyve.*

Ezen rövid történelmi szemle után tehát fölállítjuk a tételt: *a gregorián korál az egyház legsajátosabb zenéje, mert az egyház zeneliturgikus szellemének legmegfelelőbb kifejezője.*

A korális a liturgiából fejlődött, vele alakult, belőle él. Századokon át ez volt a kereszténység egyedüli zenéje. A liturgikus könyvek ezt tartalmazzák, minden liturgikus istentiszteletnek ez a lényeges kiegészítője. S a mi századokon át az egyház szelleméből táplálkozott, a mi sohasem jött ellentétbe az idők változásával, annak kell, hogy változatlan és hasonlithatatlan belső értéke legyen. Ilyen a korális. *Hármas szempontból* taglaljuk tehát fölállított tételünket: 1. *a korális a legliturgikusabb zene, tehát leghivebben szolgálja az Isten dicsőségét,* 2. *a korális a legszentebb zene, tehát leg-*

* V. ö. szerzőnek a «Kath. Egyházi Zeneközlöny»-ben megjelent tanulmányát: «X. Pius és a korális reform.» XI. évf. 6. sz., hol a történelmi részletek egész terjedelmükben vannak megvilágítva.

hatalmasabban mozditja elő a hívők épülését; 3. a korálisnak van zene-művészeti becsé s esztétikai értéke, vagyis megfelel a művészeti követelményeknek is.

Liturgikus becsére vonatkozólag a nagyhirű Kienle így ír: «A korális szorosán simul a liturgiához, szervesen összefügg a liturgikus cselekménnyel, bevezeti és kíséri azt, fellépte pedig nem szakítja meg a liturgikus cselekmény fonalát. Egész lényege alkalmazkodik a liturgia méltóságához... A liturgia éneke imádság; csak a korális éneklésénél imádkozik minden énekes teljes szívvvel, minthogy mindegyik éneklő az egész éneket, a teljes dallamot szabadon, az ütem békója nélkül, úgy a mint a szívben fekszik... S minthogy az ének imádság, azért legfontosabb szerep jut a szövegnek. Pedig csak a korális adja meg a teljes szöveg éneklésének lehetőségét. Először halljuk a szöveget, a dallamot csak másodsorban.»

A korálisnak ezen magasztalt kiváltságai tehát megadják a szükség-szerű előnyöket is. Megvannak benne a liturgia megkülönböztető ismérvei: *az egység, a szentség, a katholicitás. Egységes* a liturgia, mert egységes az anyaszentegyház és nyelv, melyen kifejezésre jut a liturgikus ima. Így a korális ima is. Egységes ez is mindenben. Nem nemzeti művészet és szubjektív érzelmek nyilvánulnak benne, hanem a közös egyház hangja és szíve. Másodsor *szent* a liturgia, mert a Szentlélek segítségével jött létre annak rendje. Ugyanez áll a korálisról is. Egyedül és kizárólag az egyházat szolgálja, profán célokra nem alkalmas, távol van a világi zene minden bűnétől. A liturgiához hasonlóan *katholikus* a korális, mert nemcsak az egész katolikus világ számára előirt zenei nyelv, hanem alkalmas arra is, hogy mindenki értse és énekelje nyelvét, kor- és rangkülönbség nélkül. A korális tehát a liturgia legilletékesebb kísérője — ez kizár minden kétséget.

Második alapvető kérdés, miként illeszkedik a korális a hívők vallás-erkölcsi életébe? A kérdésre a feleletet az előbb érintett gondolatok adják meg. Azon ének, mely az egyházas érzület és tökéletesség ily nagy fokával rendelkezik, okvetlenül kell, hogy hű kifejezője legyen a hívő nép imádságának és vallás-erkölcsi életének. A keresztény ember templomba jön, ott hagyja a világ bűnös és zajos forgatagát, szíve nyugalmat keres az Istenben. Mily nagy vétket követ el tehát azon zene, mely a helyett, hogy istenes lélekhangulatot teremtsen, összes effektusaival ismét a világ lármájához lánczolja a gyarló embert? Már pedig ilyen zenét hallunk manapság legtöbb helyen. *Azért van a korálisnak szívnevelő és nemesítő hatalma.* Krisztusi szíveket nevel. Szent Pállal figyelmeztet, hogy keressük az égieket, nem azokat, mik a földön vannak. S ezt mind igazolja a gyakorlat és tapasztalat. A hívő nép, mely imádkozni jön a templomba s nem szórakozás és hiuság céljából, szivesebben hallja a szép és egyszerű gregorián melodiákat, mint a hangszeres zene lármás hangulatait. A külföldi benczések templomait —

hol csak korálist hallani folyton — legszivesebben látogatják a hívők. Igen, a korális csak azok számára fanyar és rideg, kik élvezni akarnak a templomban. A korális megtisztítja a templomokat, mert szent szelleme csak jámbor és istenfélő embereknek való.

Harmadik kiválósága: a művészeti befejezettség. A zeneliturgia kettős fogalom, számolni kell a zenével mint liturgiával és mint művészettel. A kérdésre vonatkozólag Kienle ezeket írja: «Zenei szempontból is megvannak a korális szükséges jó tulajdonságai. Dallamai gazdagok és szépek, e mellett alázatosak és magasztosak». Ezen dicséret mellett szól még a korális gazdag zenei hangrendszer, tizenkét hangnemének meglepő változatossága, a szabad ritmus fölénye, vokális előkelősége, finoman változatható dinamikája. Érdekeit elismerték a nagyvilági zeneóriások is: a szabadkőműves Mozart, a protestáns Thibaut, Ambros a zenehistorikus stb.* Mindezek alapján világos előttünk, hogy a gregorián liturgikus becse ép oly nagy, mint művészi befejezettsége.

Végítéletet kell tehát alkotnunk. Az eucharisztikus zenének legmegfelelőbb stílje az eddigiek alapján a korális lesz, mert a misztikus test imádásának nagy gondolata fokozottabb mértékben kívánja tőlünk azon lelki hangulatot, melyet a korális számunkra biztosít. Itt vannak a szép himnuszok, melyek remek korális dallamai legmegfelelőbb keretei e szentségimádásoknak. Itt van a «Cibavit» mise tökéletes, kerekded és áhítatos dallamával. Lépjenek ezen zenei tényezők az agyoncifrázott és rossz népének helyébe. Legyen a korális az Eucharisztia imádóinak legjobb barátja, Krisztus teste ünnepeinek állandó zenéje. Ha az eucharisztikus szivek legszebb erényeit a korális nyelvbe olvasztjuk, akkor erős a meggyőződésem, hogy a korális csak bensőséget és buzgóságot valósít meg az Eucharisztia nagy birodalmában.

Új ének zendüljön hát ajkainkon, szent Gergely éltető szelleme szálljon vissza az Eucharisztia imádóinak szívébe s akkor ismét Isten dicsőségére és a hívők épülésére szólal meg a korális!

Az Eucharisztia nyolczadik programmpontja tehát a gregorián korálist fogadja el, mint az egyház legliturgikusabb és legszentebb zenéjét!

(Folytatása következik.)

* L. ezekről bővebben a szerzőnek «A Katholikus egyház sajátos zenéje» cz. cikkét a «Kath. Egyházi Zeneközlöny»-ben. XI. évf. 3., 407.

Érdekes megtérés.

NÉMETORSZÁGNAK egyik katolikus városában élt egy jámbor család; a család tagjai idejüknek s vagyonuknak javarészét a szegények támogatására s vigasztalására fordították. Blum Lajos, a gyermekek idősbike, egy banknál volt alkalmazásban s hivatalbeli kötelességeit ép oly buzgósággal, mint ügyességgel teljesítette. A világ fölfogása szerint kifogástalan férfit volt. Életmódját illetőleg azonban a jámbor családnak volt még kívánni valója: a fiatal ember ugyanis rossz társaságba keveredett s barátainak befolyása megingatta hitbeli meggyőződését.

Egy napon husvéti szent áldozását végezte a család, de csak hárman járultak az Ur asztalához; Lajos semmibe sem vette az Egyháznak parancsát. E viselkedése mélyen szomorította a jámbor családot. Mindent elkövettek, hogy rávegyék, tegyen eleget a husvéti szent áldozás kötelezettségének; azonban a plébános figyelmeztetése, a család ismerőseinek kérése, anyja könyei, atyja rosszalása, nővérének jóakaró szavai — mindez hasztalan volt; nem voltak képesek a hitetlenségben megátalkodott lelket a jó utra terelni. Szent Monika, a keresztény anyák példaképének eljárását követve, az imához fordult a jó anya azon reményben, hogy a jóságos Isten megindítja fiának szívét, mint egykor szent Ágostonét.

A város plébánosa, kinek józan életfölfogása kiváló jámborsággal párosult, nagy kedvelője volt a zenének, elsősorban a klasszikus egyházi zenének. Miért is temploma számára saját költségén énekkart szervezett válogatott tagokból. Husvét ünnepén szerepelt először az énekkar. S attól fogva — mellékesen legyen közbevetve — a templomot aránytalanul többen látogatták. 1778-ban történt ez. Mozart akkor teljes dicsőségében ragyogott; e lángelmének utolsó egyházi szerzeménye, az «Ave verum», egész Németországnak, sőt egész Európának csodálatát fölkelte. A plébános e kedves szerzeményt gondosan betaníttatta az énekesekkel s első előadását Urnapra tűzte ki.

Minthogy az öreg Blum uton volt, Lajos kísérte anyját és nővérét a templomba. A vecsernye után szentbeszédet tartott a plébános; a fiatal ember látható türelmetlenséggel hallgatta a pap atyai szavait. Épen valami ürügygyel el akart menni a templomból, midőn a pap befejezte beszédét s az orgona rákezdett Mozart remekművére. Az orgona hangjaira mintegy megkövülve állott meg s midőn az énekesek harmonikus hangja a sokváltozatu orgonával elegyedett, úgy érezte, mintha keble hullámszerű s olyanféle érzelem hatása alatt, melyet réges-régen, első szent áldozása alkalmával tapasztalt, könyekig megindult, leborult a földre s mozdulatlanul maradt ott. A legméltóságosabb Oltáriszentség fölséges hymnusa még nem zengett el

teljesen, midőn bánatos szívébe már bevilágított az isteni kegyelem sugára. Elmélyedve térdelt ott Lajos, nem is vette észre övéinek távozását, kik magára hagyták lelki harczában, hadd fejezze be munkáját az isteni kegyelem. A templom csakhamar kiürült s ő, ki legelőször szándékozott elhagyni a templomot, épen ő maradt ott utolsónak. Nemde, mily csodálatosak az Urnak utjai; kifürkészhetetlenek az ő tervei!

Midőn a plébános a sekrestyéből kijött, hogy a karzatra menjen, a félhomályban észrevett egy alakot, azt hitte, valaki elaludt a templomban. Odament, a térdelőben fölismerte Lajost s meglepetve szólt hozzá:

— Mit csinál itt, fiam? Elérkezett már a távozás pillanata.

Könyes szemeit a papra vetette a fiatal ember s így felelt:

— Önre várok; gyónni szeretnék.

Midőn Lajos a tiszteletreméltó pappal a templomból eltávozott, haza sietett anyjához. Lebörült előtte s így szólt:

— Bocsássatok meg, hogy oly sok szomorúságot okoztam nektek! És.. akart még valamit mondani, de hangja megtagadta a szolgálatot.

— Áldják meg a tékozló fiut! — tette hozzá a plébános, ki kevéssel Lajos megérkezése után lépett a szobába.

Tuláradó örömeben együtt könyezett az anya fiával s a plébános urral. A boldogság ismét visszatért e jámbor család hajlékába.

Mozart, ki e megtérésről tudomást vett, hálát adott Istennek, hogy közvetett uton okozója lett egy megrögzött hitetlen megtérésének. Összes egyházi szerzeményeit megküldte a derék plébánosnak azon kéréssel, hogy imádkozzanak érte, hogy a mennyben a szeráfok karával zengedezhesse az örök hosannát.

Lám, milyen hatással lehet a kitünő zene! Pedig Mozart nem volt az igazán egyházi szellemű zene mestere. Korunk az ő egyházi szerzeményeit felületeseknek, mélyebb érzés híjával levőknek találja.

Az elmondott eset is buzdítson bennünket arra, hogy kiváló gondot fordítsunk templomainkban a szorosán egyházas szellemű énekekre. Mi a teendőnk e tekintetben s mihez alkalmazkodjunk, utbaigazit a folyóiratunkban megjelenő jeles dolgozat: «Az Eucharisztia zenéje».

Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

o o o o Angol regény o o o o

(Folytatás.)

Fordította: FLUCK JOLÁN.

Először némán néztek egymásra, azután ösztönszerűleg térdre estek a püspök előtt és kérték, hogy mentse föl őket bűneik alól. Azok a gyermekek, kik az imént még örömmel és boldogsággal voltak eltelve, most kétségbeesetten tördelték kezeiket, hangosan jajgattak s könyörögtek a püspöknek, hogy mentse meg életüket. Isten szolgája pedig sirt és megáldotta a hiveket. De szürke szakállára pergő könnyei nem olthatták el a tüzet.

A forróság megrepesztette az ablakokat s a láng becsapott a templom belsejébe is. Rettenetes pillanat következett. A szerencsétlen áldozatok úgy vélték, hogy a katonák mégis csak könyörületesebbek, mint a dühöngő elem s félig megfulva, a füsttől megvakultan, eszeveszetten menekültek volna kifelé.

Oh ezt a borzasztó jelenetet nem lehet leírni. A katonák lándzsáikkal zavarták vissza a lángoló, füstben megfeketedett örvöngő alakokat a tűz közé. A jajgatást és sikoltozást végre halotti némaság váltotta föl. A püspök, a ki eddig az oltár zsámolyára volt leborulva, most fölállt s kimondhatatlan fájdalommal nézett körül a holtakon és haldoklókon. Mindenki, a ki még életben volt, tudta, hogy hűséges pásztoruk most értük imádkozik s eltalálva gondolatát ismét letérdeltek, hogy rájuk adhassa utolsó áldását. Ugy is lön; de mielőtt megáldotta volna őket, lelkes szavakat intézett hozzájuk s szívükbe öntötte reményét ama végnélküli boldogságnak, mely a jövő életben a hitéért meghalt keresztényre várakozik. Kezeit még kinyújtva tartá kedves nyája fölött, midőn halva rogyott össze. Néhány pillanat múlva a templom óriási recsegéssel beomlott s romjai alá temette az áldozatokat.

Ez csak egy példája, édes Ágnes, ama kegyetlen üldözéseknek, melyeket a katolikusok hitükért elszenvedtek, sőt szenvednek felvilágosodott napjainkban is. Még alig három hónapja, hogy három kápolnánk leégett, mert felgyújtották azok az emberek, a kik magukat Cromwell utódainak nevezik. Ebből láthatod, édes testvérkém, hogy miért keresték őseink mindig a magányt, valahányszor Isten imádására összejöttek. Csodálkozol-e még tehát, hogy mi, gyengeszivű utódok nem cselekszünk másképp?

— Édes Grace, nekem úgy rémlik, mintha most az egyház régi vértanúiról hallottam volna.

— Az első századok vértanúi boldogabbak voltak mint mi — folytatá Grace. — Ők hitükért szenvedtek, ezt még ellenségeik is elismerték; a mieink azonban okosabbak, elveszik tőlünk a martyrság dicsőségét. Mint pápistákat üldöznek s mint lázadókat fölakasztanak. Ilyen világot élünk most; nem azért vonják kőpadra vagy ítélik halálra az embereket, a miért katolikusok,

hanem azért, mert megtagadják tőlük azt az esküt, melyet nyugodt lélekkel egy katolikus sem mondhat el.

— Az ozanmori kastélyban pedig gyakrabban hallottam — jegyzé meg Ágnes — hogy tulajdonképen mi vagyunk az üldözök és ők az üldözöttek.

— Valóban ők a szegény ártatlan báránykák és mi a kegyetlen farkasok — gúnyolódott Grace könnyein át mosolyogva. — Mindig csak a lelkiismeret szabadságát hirdetik, azonban máglyákra és bitófákra mutatnak. No de nem zugolodom e törvények ellen, mert nekik köszönhetem, hogy nagyatyám katolikussá lett.

— Csodálatos, inkább azt hittem volna, hogy a protestantizmusban erősítették meg.

— És mégis ellenkezőleg történt, még pedig a következő módon. Egy napon nagyatyám, ki Angolországban nevelkedett volt, északra utazott; bolyongása közben egy nagy pusztai mezőségen embergyülekezetet pillantott meg, közelebb menve látta, hogy azok szentmisét hallgatnak s a zuhogó hideg, ólmos esőben födetlen fővel, térdenállva imádják az Urat. Ez annyira meghatotta őt, hogy szüleihez visszatérve imígy nyilatkozott: Katolikus leszek, mert meg vagyok győződve a felől, hogy egyedül az az isteni vallás.

— Ezen már egy cseppet sem csodálkozom — vélekedett Ágnes. — Oh mennyire szeretnék én is ily jelenetnek tanuja lenni!

— És most érled ugy-e kis barátnőm, miért kerüljük mi a nyilvános-ságot? Ezenkívül azonban még más okunk is van reá. Papunkra, a ki az egész környék egyetlen katolikus papja, ráfogták, hogy lázító s mint ilyent üldözik.

— De csak nem lehet igazán lázító?

— Dehogy, sőt a lázadást Isten és a társadalom elleni merényletnek tekinti s neki köszönhető, hogy Irhon, melyen már északtól délig zúg az elégedetlenkedők moraja, még fel nem támadt. A tisztelendő atya tudja, hogy üldözik, már több ízben el is menekülhetett volna, de nem hagyja el nyáját. Pedig minő könnyen elfoghatnák, mikor száz meg száz ember előtt misézik. Akkor is, midőn veled először beszéltem, Netterville már a nyomában volt s ha nem tartóztatom fel, a szegény jó atyát már rég elfogták volna.

— Ah, hát azért voltál te oly bátor! — jegyzé meg Ágnes mosolyogva.

— Igen, de azt nem is képzeled, hogy mennyire megpirongatott érte, azt mondta, hogy nem kellett volna Nettervillet magam ellen haragra ingerelnem, ha mindjárt a hóhér kezei közül is mentettem volna meg őt velem. Most már tudod, hogy hasztalan szenvedtem el ama kegyetlen ostorcsapást.

— No nem egészen, mert sikerült őt megmentened, kedves Grace.

— Igazad van! Atyánk gyakran óva int bennünket, de végre mégis csak ő lesz az első áldozat. «A jó pásztor szívesen oda adja nyájáért életét.» És Ferencz atya a mi önfeláldozó jó pásztorunk.

— Ferencznek hívják őt? — kérde Ágnes, kinek lelkében e név halatára sok emlék idéződött fel. — De az én Francescom még sem lehet — nyugtatá meg magát — mert ő nem pap.

— Vezetékneve sincs, Olaszországban tartózkodott, midőn az Assisi szent Ferencz rendjébe lépett. Oh milyen szívesen vinnélek téged magammal, ma a mi sziklatemplomunkba, de nem merek, mert attól tartok, hogy lady Ozanmore kerestetni talál s így rejtett helyünknek nyomára akadnak.

— Értelek, édes Grace, és megnyugszom akaratodban, — mondá Ágnes s arcát kezeibe rejtve zokogott.

— Ne sirj, édes testvércém, olyan rosszul esik ez nekem. Szerencsétlennek érzed magadat?

— Hogyne, mikor olyan messze vagyok hazámtól és Jézusomtól. Mi boldogíthatna egy szegény vakot e földön, ha nem Jézus? A te számodra virágok nyílnak, látod ragyogni a kék eget, gyönyörködhetsz a végtelen tenger sima tükrében vagy borzas hullámaiban, szóval tied a világ minden szépségével, az enyém pedig csupán Jézus! Oh de az Ő birhatása mindenért bőségesen kárpótol engemet! Jól tudod te ezt én édes Istenem, sötét életem egyetlen vigasza s jövődöm tündöklő reménye. Oh miért is nem szállhat le hozzám a galamb s miért nem adhatja Őt nekem!

— Nagyanyámhoz? Hogyan értsem ezt drágám?

— Igen, Ágnes, nagyanyánkhoz. A három fivér anyja még él s végtelen fáj nemes szívének, hogy legifjabb gyermeke hitszegő áruló. El is hagyta a család ősi fészket, hogy oda többé soha vissza ne térjen.

— És azután? — tudakozódott Ágnes.

— Azután mint legidősb fia egy parasztkunyhóban talál menedéket, később Ferencz fiához költözött, kit anyai szíve egész szeretetével vett körül. És valóban, kedves testvércém, nagybátyánk kárpótolja őt mindenért. Úgy szereti fiát, mint valami szentet s mátyrként tiszteli őt. Bár szegény öreg és tehetetlen, azért gyakran így sóhajt fel: «Oh mennyivel boldogabb vagyok most egyszerű magányomban, mint hajdan fényes kastélyomban».

— És te, édes Grace? Ugy sajnállak, hogy ily szegény vagy s annyit nélkülözöl, míg én bőségben töltöm napjaimat.

— Ne busulj kedvesem, én választottam ezt az életet. Midőn megkértem nagybátyámat, vinne engem a kolostorból nagyanyámhoz, hogy öreg napjaiban ápolója és vigasztalója legyek, ő iparkodott lebeszélni tervemről, sőt nagyanyám is ezt tette, írt nekem s levélben elmondta a sorsot, mely oldalán reám várakozik. De én minderre így válaszoltam: «Abban az országban akarok élni és meghalni, a hol születtem, a ti Istentek az én Istenem,

minket csak a halál választhat el egymástól». Azóta egy percze sem bántam meg elhatározásomat. Feladatomban nemsokára veget ér, mert szegény nagyanyám már igen öreg s a sors csapásai már nagyon megtörték őt, talán még jobban mint az idő, mely fehér havával egészen behintette fejét. Minden nap kialhat élete gyöngye szikrája és én kérem is az Urat, hogy ez mielőbb megtörténjék.

— Oh képzelem, mennyire eped Jézus után! — mondá Ágnes.

— Nem ezért kívánom halálát — magyarázá Grace, megfogva a vak gyermek kezét — hanem azért, mert Ferenczet rövidesen elfogják s ha ellenségei kezeibe kerül, azonnal elítélik és kivégzik őt. És akkor... Oh mennyire óhajtom, hogy eszer encsétlenséget meg ne érje. Képzeld el Ágnes, minő rettenetesen fájna anyai szívének, ha látná, hogy az egyik fia a másikat vérpadra juttatja.

— Nagy Isten! Tehát Netterville lovag tulajdon testvérét üldözi?

— Ugy van. Ő maga jelentette be a hatóságnál, hogy egy pap lázítja a népet s ez a pap a környéken tartózkodik. De Ágnes, én mégsem hiszem, hogy tulajdon testvére ellen folytatná e borzasztó hajszát, gyakran azon a ponton vagyok, hogy fölkeresem őt s megmondom neki, hogy ki az a pap, a kit üldöztet. De nem, nem merem drága nagybátyám életét ilyen emberre bizni.

— Oh Grace, ne beszélj így róla! Igaz, hogy bűne igen nagy, de Istené az ítélkezés. Ő Jézust megtagadta s Jézus is meg fogja tagadni őt. Rettenetes büntetés várakozik reá.

— Igen, rettenetes — hagyta helyben Grace s leülve a kőre, arcát kezeibe rejté.

— No látod, ne is beszéljünk róla, legalább mi, olyan kegyetlenül — folytatá a vak leányka — inkább szánjuk őt s kérjük a jó Jézust, keltse föl szívében a bűnbánat érzetét.

— Kedves Ágneskám, te valóságos szent vagy — mondá Grace, nővérét átölelve. — Oh mennyire szeretnék hozzád hasonlítani!

— Holnap tengerparti kápolnánkban különösen érte fogunk imádkozni. Igen, így sóhajtok majd lel szívéből az Urhoz: «Istenem átadom neked mindenemet, testemet, lelkemet, rád bízom egész lényemet s mindazokat, a kiket hozzám a szeretet láncza fűz. Fölejánlom neked összes reményemet, aggodalmamat, szeretett nagybátyám életét és szegény nagyanyám megtört szívét. Nem kérek tőled semmit sem számukra, sem számomra; csupán csak annyit, hogy térítsd meg őt, a ki minden bajnak és szerencsétlenségnek az okozója». és az Ur bizonyára meg fogja hallgatni az Oltáriszentség kis menyasszonyának a kérését. Az édes Jézus senkitől sem tagadja meg irgalmát, akár a magunk, akár a mások részére kérjük azt.

— Te megszegyenitesz engem, Ágnes; én már rég megbocsájthattam

volna neki és tehettem volna azt, a mit te most teszel. Majd meglátod, holnap mily ájtatosan fogok én is azért az emberért imádkozni.

— Ne nevezd őt így, kedves Grace, hisz nagybátyád, érte is meghalt az édes Jézus.

— Igazad van, Netterville lovag atyánk öcsöce és a mi nagybátyánk. Oh mily boldog vagyok, drága kis Ágneskám, hogy föltaláltalak; mennyből alászállt angyalka te.

— Megkaphatod, a tied lesz — iparkodott Grace a vak leánykát megvigasztalni. — Ne sirj, édes kis testvérem, hanem jöjj el holnap megint a saint-bride-i temetőbe.

— Nem, nem, édes Grace, a világ minden kincséért sem tenném ki veszélynek jó pásztortok életét.

— Nem is teszed ki — nyugtatá meg Ágnes a fiatal leány. — Menj most haza és mondj el lady Ozanmorenak mindent, a mit tőlem hallottál, azután vedd becsületszavát arra, hogy titkunkat megőrzi és figyelmeztessd őt, hogy hallgatásától legközelebbi rokonaid élete függ, mert a pap nagybátyád, atyád édes testvére. Oh szentséges szűz Anyám, nem bírom tovább titkomat elrejtetni, én Ágnes, a te egyetlen testvéred vagyok...

Alig mondta ki e szavakat a vak leányka, Grace karjai közé repült s az egymástól elszakadt s most ily véletlenül találkozott két testvér boldogan és zokogva ölelkezett össze.

— Igen, édes Ágnes — folytatá Grace — az a magas ember, a ki téged Doverban haza kísért s nem beszélt veled olaszul, a te nagybátyád volt. Mikor atyánk hazájából elmenekült, öcsöce könnyen elnyerhette volna összes vagyonát, ha vallását megváltoztatja, de ellenkezőleg, még a saját csekély vagyonáról is lemondott s elhatározta, hogy pap lesz s ily módon segít szorongatott honfitársain. Olaszországi útja előtt azonban még egy kis rablást is akart elkövetni.

— Rablást! — kiáltá ijedten Ágnes.

(Folytatása következik.)

Oltáregyesületi ügyek.

A vácsi Oltáregylet kiállítása.

A keresztény charitas legnemesebb, legideálisabb megszólalását láttuk abban a fényes kiállításban, melyet

szeptember 2-án gróf Csáky Károly püspök Ő méltósága a székeskáptalan, a központi és nagyszámú vidéki papság jelenlétében a polgári leányiskola termeiben megnyitott.

A helybeli és vidéki érdeklődők zsufolásig megtöltötték már a megyés főpásztor megérkezése előtt a termeket. Midőn az apostolutód diszhelyét elfoglalta, Galcsek György dr.

a szentségi társulatok fáradhatatlan központi igazgatója lépett a főpásztor elé s elmondotta magasan szárnyaló beszédét, melyben följánlja Ő méltóságának, a kegyes mesternek és uttörőnek azokat a tárgyakat, melyek a szivek szeretetének gyümölcsei, melyek, ha megszólálnának, számos álmatlanul átvirrasztott éjszakáról tennének tanuságot; sok szórakozás megvonásáról, melyet a nemes urhölgy magának Krisztusért megtagadott; még több gunyról, melyet az egyszerű gyári lánykának társnőitől el kellett szenvednie, mikor a munkaközti szabad időkben, míg mások pihentek, ő nem pihent, hanem fáradott Krisztusért! — És az Ur meg is áldotta munkájukat és imáikat, mert míg két esztendővel ezelőtt csak kilencz tagot számlált, ma már büszkén mondhatja a váczi Oltár-egyesület, hogy 20.000-re megy az Ur Jézus imádóinak és ruházóinak a száma! Áldja meg tehát a főpásztor is áldásával azt, a mit az Ur megáldott.

Erre a Krisztus szive szerinti főpásztor, az igazán eucharisztikus püspök, válaszolt nemes egyszerűséggel párosult s a szivszeretettől megaranyszózott fönséges szavakban. Kezében tartja a megfeszített keresztjét s látja azon a mezitelen Ur Jézust, ki irántunk való szeretetből megfosztotta magát mindenétől, odaadta érettünk mindenét. Most a viszonyszeretet azt kívánja, hogy mi ezt a megfosztott Üdvözítőt fölsegélyezzük, beruházzuk.

Hogy adjuk neki azt, amink van. Annak a Veronikának csak egy kendője volt s milyen szives-örömezt odaadta annak a jó Jézusnak, hát mi miért ne követnők őt? Megtévesztett fölfogása az a világnak, melyet lép-ten nyomon hallunk, hogyha annak a papnak ruhára van szüksége, vegyen magának! Hiszen nem annak a papnak van szüksége arra a ruhára, egy pap sem akar az oltárnál a szép ruhákban tetszelegni, hanem szüksége van azokra a szeretete miatt szegény Üdvözítőnek, hogy ne legyen az kénytelen rongyok között lenni akkor, midőn szeretetének legnagyobb művét viszi véghez. Az a pap tudja az ő kötelességét és az Urnak szeretetéért viszonyszeretéből vesz is azt, a mi tőle tellik. De az a pap nem akar önző lenni. Az a pap a hívővel együtt az isteni kegyelmek közös nagy tányérjáról eszik, kell tehát, hogy ne zárja ki azt a népet az érdemszerzésből sem, melylyel az megszerzi a jogot a kegyelmek tányérjához! Majd atyai áldását adta az egybegyültekre s a kiállítást az eucharisztikus Ur Jézus nevében megnyitotta.

Ezután sorra nézegette a püspök az egyes kiállított tárgyakat, melyek két nagy termet töltöttek meg s jó szive örömének, elismerésének és köszönetének s számos megnyilatkozását adta a nemesszivü kiállítók előtt, kik minden igaz katolikus embernek s főleg minden eucharisztikus léleknek elismerését bőven kiérdemelték.

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1904-dik évben ajándékozott tárgyakról.

13. A szepesi egyházmegyében.

Teplicska :

- 1 viola miseruha
- 1 fekete miseruha
- 1 viola vecsernyepalást
- 1 fekete palást
- 2 viola ministránsruha
- 2 fekete ministránsruha.

Felka :

- 1 ünnepi fehér miseruha
- 1 viola-fehér magánstola
- 1 velum
- 1 burza
- 2 viola ministránsruha
- 12 corporale
- 12 kehelytörlő
- 2 palla.

*Holló-Lomnicz.**I. A mater részére :*

- 1 fehér miseruha
- 1 vörös miseruha
- 1 velum
- 1 ciboriumköpenyke
- 1 burza
- 1 beteglátogatáshoz olaj-edény (I)

- 1 alba
- 1 karing
- 2 vállkendő
- 4 corporale
- 6 kehelytörlő
- 1 öv
- 1 oltárterítő 400.

II. Szent-György fióktemplom részére :

- 1 kétrudu mennyezet
- 1 fehér miseruha
- 1 viola miseruha
- 1 ciboriumköpenyke
- 1 burza
- 1 beteglátogatási szel.
- 1 velum
- 1 alba
- 1 karing
- 2 vállkendő
- 4 corporale
- 6 kehelytörlő
- 1 öv.

Topporcz :

- 1 viola miseruha
- 6 vállkendő
- 6 kéztörlő
- 12 kehelytörlő.

Paraszt-Dubova :

- 1 vörös miseruha
- 1 burza
- 1 velum
- 2 alba
- 2 karing
- 6 vállkendő
- 6 corporale
- 12 kehelytörlő
- 2 ministránsing
- 2 oltárterítő 250—75.

Lethánfalva, arnóthfalvai filia részére :

- 1 vörös miseruha
- 1 alba
- 1 karing
- 6 vállkendő
- 6 corporale
- 6 kehelytörlő
- 6 kéztörlő
- 2 palla.

Sztankován :

- 1 kehely megaranyozása
- 1 ciborium „

15. A kassai egyházmegyében.

*Hilyó.**I. A mater részére :*

- 1 vörös miseruha
- 1 viola miseruha
- 1 világos vecsernyepal.

II. A bukóczi fióktempl. részére :

- 1 vörös miseruha
- 1 misekönyv.

Sátoralja-Ujhely, a házi-kápolna részére :

- 1 fehér miseruha
- 2 viola magánstola
- 2 kis gyertyatartó 35 cm.
- 1 szenteltvizeztartó hintőv.

*Szinye.**I. A mater részére :*

- 1 velum
- 1 misekönyv.

II. A kajathai fióktempl. részére :

- 1 viola vecsernyepalást
- 1 velum
- 1 szenteltvizeztartó hintőv.

III. Szinye-Ujjalui fiók-templom részére :

1 kétrudu mennyezet.

IV. A lászcai fióktemplom részére :

1 ciborium

1 vörös miseruha.

Pósfalu, az azguthi fióktemplom részére :

1 kehely patenával

1 fekete miseruha

1 misekönyv

1 alba

1 karing

2 vállkendő

2 corporale

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

1 öv.

*Hidas-Némethi.**I. A mater részére :*

1 tabernaculum

2 tabern. gyertyatartó

1 ün. fehér miseruha

2 vállkendő

2 corporale

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

2 palla

1 öv.

II. Tornyos-Némethi fiók-templom részére :

1 ün. fehér miseruha

2 vállkendő

2 corporale

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

2 palla

1 öv.

Koksó-Mindszent :

1 négyrudu mennyezet

1 viola miseruha

1 szenteltviztartó hintővel.

Szilvás-Ujjalu :

1 alba

2 vállkendő

2 corporale

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

1 oltárterítő 353

1 antipendium 352—40.

Ináncs :

1 misekönyv

2 fekete ministránsruha

2 corporale

2 vállkendő

2 palla.

Kassa, a házikápolna részére :

1 zöld miseruha.

Bárcza, a zsebesi fiók-templom részére :

1 fehér miseruha

1 viola miseruha

1 fehér magánstola

1 fekete magánstola

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

2 palla

1 öv.

16. Az erdélyi egyházmegyében és a missziók.*Erzsébetváros :*

1 ün. fehér miseruha

1 fehér vecsernyepalást.

Marosvásárhely, a nánfalvai fióktemplom részére :

1 kehely patenával

1 fehér miseruha

1 misekönyv

1 hármassz. olajtartó

1 alba

1 karing

2 corporale

2 palla

1 kis antipendium.

*Csik-Szent-Simon.**I. A mater részére :*

1 kehely patenával

2 vörös ministránsruha.

II. A csikcsatószegei fiók-templom részére :

1 viola miseruha.

Oláh-Lapos, a tőkesgeregelyei filia részére :

1 fehér miseruha.

*Kloster-Nazareth.**A házikápolna részére :*

8 kisebb oltárgyertyatartó 45 cm.

*Zenica.**A názikápolna részére :*

1 kehely patenával.

17. A munkácsi egyházmegyében.

Dunkófalva, a dubinai fióktemplom részére:
világos felon.

Batár:

1 világos felon
1 pacificale
1 kanál
1 lándsa.

Pazony:

1 fehér felon.

Fekete-Ardó:

1 világos felon
6 oltárgyertyatartó 50—55—60.
1 alba
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 oltárterítő
2 corporale.

Volócz, a kanorai fióktemplom részére:

1 tabernaculum
2 tabernac. corporale.

Százfalu:

6 oltárgyertyatartó 50—55—60
1 fehér felon
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba
6 kehelytörlő
1 oltárterítő
6 kéztörlő
2 corporale.

Szöllős-Vég-Ardó:

1 ciborium
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (I)
1 füstölő tömjéntartóval
1 fekete felon.

Bökény:

1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval
1 burza
1 füstölő tömjéntartóval
1 oltárterítő.

Lasztócz:

1 vörös felon.

Tekeháza:

1 kehely mindennel
1 ciborium
1 fekete felon.

Nagyleányfalu.

I. A mater részére:

1 kehely mindennel
6 oltárgyertyatartó 40—45—50.
1 ün. világos felon
1 alba
1 oltárterítő 200—115.

II. A fogarasi fióktempl. részére:

1 kehely mindennel
1 fekete felon
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba
1 oltárterítő 186—165
2 corporale.

Tolcsva:

1 világos felon.

Sárköz-Ujlak:

1 világos felon
1 fekete felon
1 szenteltviztartó hintőv.

Debreczen, az-uj plébánia részére:

1 fehér felon
6 oltárgyertyatartó 50—55—60

1 oltártakaró 400—85 (védő).

Bező, a viszokai fióktemplom részére:

1 világos felon
1 fekete felon
1 alba
2 vállkendő.

Nyir-Bakta.

I. A mater részére:

1 k — — — — —
1 fekete felon
1 füstölő tömjéntartóval.

II. Petneháza fióktempl. részére:

1 fekete felon
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (I)
1 alba
6 kehelytörlő
2 oltárterítő 250—130.
2 corporale.

Sárospatak, a vajdacs-kai fióktemplom részére:

1 kehely mindennel
1 ciborium
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (I)
1 alba
1 oltárterítő 400—200.

Bubuliska:

1 kehely mindennel
1 világos felon.

Lakárt:

1 ün. sárga felon
1 ciborium
1 alba
2 corporale
2 vállkendő

6 kehelytörlő

6 kéztörlő.

Mármaros-Sziget :

1 ciborium

1 világos felon

1 füstölő tömjéntartóval.

Iványi :

1 világos felon.

Lask :

1 K — — — — —

1 világos felon

1 füstölő tömjéntartóval

1 alba

2 vállkendő

6 kehelytörlő.

*Kis-Almás, a nagy-
almási fióktemplom ré-
szére :*

1 világos felon.

I. Nagy-Kálló :

1 világos felon

1 fekete felon

1 kehely mindennel

1 füstölő tömjéntartóval

2 vállkendő

6 kehelytörlő.

*II. Kis-Kálló fióktempl.
részére :*

1 világos felon

4 oltárgyertyatartó

45—50

1 füstölő tömjéntartóval

1 alba

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

2 vállkendő

2 corporale.

*Levelek :*6 oltárgyertyatartó 50—
55—60

1 pacificale

1 beteglátogatási szel.

1 olajtartóval (I)

1 burza

1 világos felon.

Tisza-Kirva :

1 fekete felon

1 öröklámpa

2 ámpolna

1 olaj- és chrismatartó.

Antalócz :

1 kehely mindennel

1 öröklámpa

1 beteglátogatási szel.

1 olajtartóval (I).

Holubina :

1 sárga felon

1 fekete felon

1 burza

1 alba

6 vállkendő.

Felső-Németi :

1 vörös felon.

*Vásárhely :*6 oltárgyertyatartó 50—
55—60.

1 kettős szent olajtartó

1 tálcza ámpolnával

1 alba

2 vállkendő

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

1 öv.

*Fekete-Patak.**I. A mater részére :*

1 kehely mindennel

1 világos felon

1 füstölő tömjéntartóval

1 alba

1 oltárterítő 184—120.

*II. Az oláh-csertészi fiók-
templom részére :*6 oltárgyertyatartó 50—
55—60.

1 füstölő tömjéntartóval

1 oltárterítő 150—190.

2 corporale.

Nagy-Ruszka :

1 világos felon

1 fekete felon

1 pacificale

1 alba

2 corporale

2 vállkendő

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

2 öv

1 oltárterítő 260—180.

18. Az eperjesi egyházmegyében.*Mátyáska :*

1 ciborium

1 beteglátogatási szel.

1 olajtartóval (I)

1 szenteltvíztartó hintővel

6 kehelytörlő

6 kéztörlő

2 corporale.

Györgyös :

1 világos felon.

Agyagos :

1 ciborium

1 beteglátogatási szel.

1 olajtartóval (I.)

1 hármassz. olajtartó

1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
1 oltárterítő 190—190.

Rudlyó:

1 kehely mindennel

1 szenteltvizztartó hintővel
1 világos felon.

Sajó-Szöged:

1 világos felon
1 szenteltvizztartó hintővel
1 alba
6 kehelytörlő
4 kéztörlő.

Falucska:

1 fehér felon
1 oltárterítő (rajz).

Lomna:

1 kehely mindennel
4 oltárgyertyatartó
35—40 cm.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904. június hóban befolyt díjak.

Özv. Király Jánosné 4 k, Rothfischer Nándorné 2 k, Pabst Józsefné 1 k, özv. Dietrich Elemérné 10 k, Heiberger Rezső 2 k, Meixner Emilné 2 k, Szabady Elza 2 k, Farkas József 40 f, Farkas Terézia 40 f, Manndorff Károlyné 8 k, dr. Kéry István 10 k, Lechner Mária 2 k, Bárczy Istvánné 2 k, Dolisch Anna 2 k, Adda Istvánné 2 k, Kheyl Elemérné 6 k, Halász Sándorné 2 k, Baráth Krisztina 4 k, Henberger Antalné 2 k, Edvi Illés Aladár 2 k, Gyulay Béláné által Baitanyáról Bugyi Mátyásné, Czuth Ferenczné, Czuth Piroska, Fazekas Lucza, Goráczy Viktor, Gyulay Béla, Gyulay Béláné, Halápi Erzsébet Kovács Gertrud és Szirbik Sándor részéről 2 k 40 f, Gertner Aloizia 2 k, Malindovszky Gyuláné 1 k, Zupkay Mária 1 k, Held Hedvig 2 k, Renelt Terézia 2 k, Baross Istvánné 2 k, Unger Marianna 4 k, Wachtl Mária 2 korona.

*

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Engedelmes volt nekik.

I.

Jézus Názárethben Máriának és Józsefnek volt engedelmes; az Oltáriszentségben pedig mindegyikünknek engedelmeskedik.

*

A templomban való megtalálás után Jézus, ugymond az evangelista, szüleivel Názáretbe ment és engedelmes volt nekik!

E három utolsó szó ama 18 évet foglalja magában, a melyet az Istenembernek a magányban kellett eltöltenie, mielőtt tanítását hirdetni kezdte volna.

Hogyan!? Üdvözítőm!

Ezért jöttél a földre?

Hivatásodnak megfelelően munkálkodol-e a mindenség üdvösségén ez engedelmes, alázatos életeddel, midőn lemégy, hogy Atyádnak, Máriának és Józsefnek szolgálj?

Nem lenne-e jobb, ha e kis városkát elhagynád, ha magadat az engedelmesség alól felszabadítanád, a

mely Istenhez teremtményeivel szemben nem is illik; ha az eget és aföldet leigáznád, ha mindenhatóságod kincseit, erejét, mely előtt minden térd meghajol, mindenütt ragyogtatnád?

Mennyire különböznek a te gondolataid és ítéleteid az emberek ítéleteitől és véleményeitől!

Engedelmeskedni! Ez volt szived vágya.

Engedelmeskedni!

Azt mondhatnók, hogy ez itt az Oltáriszentségben jelenlevő Isten legforróbb vágya.

Lám! Kimondhatatlan szentségének gondozását kire is bizta!

Apostolainak, e galileai szegény bünösöknek, a kiket asztalához méltóztatott engedni és összes utódainak mondja:

Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Hogyan! Uram!

Te engedelmeskedni akarsz a teremtményeknek; a gyarló embereknek, a kik bűnökkel földvék és a kik keresztelő szent Jánosnál sokkal méltatlanabbak saruidnak sziját feloldani!

Egy ember, alig lép ki az ifju korból, a püspök lábaihoz borul; felveszi az egyházi rendet és holnap ez az ember titokszerű ruhába öltözve, az ollárhoz megy, néhány szót mond és megnyílnak az egek, a templombolthajtásai megindulnak, az angyalok leborulva kérdik, vajjon valóban igaz-e, hogy ez az ember náluknál alantabb állónak teremtetett-e, mert ime Jézus Krisztus jó, hogy rendelteinek engedelmeskedjék.

Ez az engedelmesség pedig folyton ismétlődik mindannyiszor, valahányszor ennek a fiatal embernek, a kit papjául hívott, e mindenható szavakat kimondania tetszik.

A pap az imádni való testet kezeibe veszi, az Oltáriszekerénybe zárja; Jézus Krisztus pedig engedelmeskedik,

Pár pillanat múlva ez a pap visszatér, az isteni fogoly előtt az ajtót ismét kinyitja, a város utczáin végig hordozza, szegény lakásba viszi és Jézus Krisztus engedelmeskedik.

Nincsenek többé indulatai; szolgájának rendelkezése alatt áll; ő, a ki az egész mindenséget teremté; ő, a ki nélkül semmi se létezik; ő, a ki által lett minden, a mozgás és az élet.

Nem elégszik meg azzal, hogy csak papjainak engedelmeskedik, a kiket titkai sáfárjaiul választott. Jézus Krisztus hívei mindegyikének engedelmeskedik; ő magát nekünk teljesen átadja.

Mért az engedelmességnek eme szerete?

II.

Jézus csak azért engedelmeskedik, hogy minket engedelmességre tanítson.

*

Miért az engedelmességnek eme szeretete?

Oh, ez a kérdés, ez az álmélkodó megjegyzés beh jól illik az elsülyedt és elesett ember ajkaira, a ki bukása által semmivé vált mind személyére, mind szabadságára nézve.

Az emberek, a keresztények, sőt a jámbor lelkek között ki gyakorolja oly jól ezt az erényt, a mely pedig

Istenünk engedelmes szívének anynyira kedves?

A gyermekek fellázadnak atyjok ellen; a nő megtagadja az engedelmességet férjének; az alattvaló ellenszegül a fellebbvalójának.

Mindenki a saját szerepében folytonosan a másoknak fölforgatására törekszik; a rangfokozatok számba nem vétetnek; mindenki parancsolni akar, de engedelmeskedni senki se.

Oh Jézus! Te engedelmes voltál egészen a kereszthalálig.

Halandó életedben étked: Annak az akaratát teljesíteni volt, a ki téged küldött.

Hogy Mária szüz ölébe vonulj, megvártad, míg ez az alázatos Szüz a «fiat» — «legyen»-t kimondotta; a melynek nem kisebb az ereje, mint a teremtésé.

Papjaid szavára mindennap le szállsz.

Elfogadod ama lélek meghívását, a ki e legimádásra méltó titokban veled egyesülni kíván.

Mivel mentegelőzhetik ezután büszkeségem?

Te lemondnál akaratodról. Te, az Isten; én ellenben a saját akaratomat kívánom teljesíteni; én, a föld iérge.

A te gyönyörűséged mindenkinek engedelmeskedni, én pedig másoknak parancsolni akarok.

Oh, Uram! Nem vagyok-e hát a te rabszolgád?

Törd meg kevélységemet engedelmességeddel és tedd, hogy kövessem az engedelmesség példáit, a melyeket Názáretben és az Oltáriszék-rényben szemlélek.

III.

Mikor őt az Oltáriszentségben magunkhoz fogadjuk, főleg e kettőre figyeljünk: a hatalomra, melyet fölötté gyakorolunk és az engedelmességre, a melylyel neki tartozunk.

*

Két érzelemnek kell szívünk gerjedelmeit áthatnia, mikor az Ur asztalához járulunk: élénk csodálkozásnak a hatalom miatt, a melyet Jézus Krisztuson gyakorolunk — és komoly figyelemnek, hogy neki ugy engedelmeskedjünk, a mint azzal neki tartozunk.

Mint egykor Eszter mondá Urának és mesterének, mi is Jézushoz közeledve mondtuk neki: Kérve kérlek, jöjj, mert a vendégséget elkészítém.

Engedve meghívásunknak, dicsősége trónjáról leszállott, megalázta magát egészen a szolgájáig és nálunk töltötte a husvétot.

Oh, mikor őt a pap kezeiben láttuk, a mint oda fordult, a hol mi térdeltünk: élénk megindulás látszott egész valóján.

Ő jön, mondotnk, ő jön, *ecce iste venit.*

Miért is jön?

Jön, mert őt hívtam.

Belép a lakoma termébe, mert meghívtam.

Átadja magát nekem, mert felszólitottam.

Azután ajkaiukra szállt és nekünk szabad volt őt táplálékul vennünk.

Kezeinkkel egymás kezét megfog-

tuk és egymást átölelve mondhattuk: Itt van, tartom őt és nem is válok meg többé tőle.

Ő nálam van, ki ragadhatja el őt tőlem?

Átadta magát alázatos szolgájának ki választhat el tőle?

Ne szoritkozzunk csupán üres csodálkozásra, a mely egészen jogos; e nemes büszkeségére a teremtménynek, a ki Istenét birja.

Ha leereszkedik: ez szeretetből történik, ne veszíthesse el elidegeníthetetlen jogait minden munkái, a mi szavaink és gondolataink fölött.

Rabszolgaságát rabszolgaságunkkal, szolgálatát szolgálatunkkal viszozzuk.

De kövessük őt: ő a szeretet rabja, hódoljunk hát neki a szeretetnek ugyanez érzelmeivel.

Szivünk forró gerjedelmével mondjuk neki:

Oh Jézus, a ki annyira megalázód-tál, hogy teremtményeidnek engedelmeskedjél: életem minden napján neked akarok szolgálni és ezt ma el is kezdem.

Szólj tehát, Uram, mert hallgat a te szolgád.

Szólj! És kevély akaratom ellenszegülései elmúlnak.

Szólj! És önszeretetem ellenkezése eltűnik.

Szólj! Te tápláltál. Belőled akarok élni. Táplálékomul annak az akaratát választom, a ki oly önmegtagadón és önzetlenül egyesült velem.

Fischer Ágoston.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITŐ. =====

A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és
körhelyiségek teljes berendezését, továbbá
elfogad és pontosan teljesít minden e
szakmába vágó javításokat. =====

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTÉKÁRU ÉS VII., Munkás-utca 6. sz. SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE. =====

Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint
Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ Király-utca 4. szám.

Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany,
ezüsttárgyakat, szőnyeget és képeket; magas
egyházi ajánlatokat felmutathat. =====

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, szíveskedjenek az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni. A lap kiadása óriási költségeket hárít az Oltáregyesületre, s ha a díjak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent céljainak rovására lehet pótolni. — Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzdítani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégíteni.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

- I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
- II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb horjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
- III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom horjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.
- IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
- V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 új órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az új teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fkg és Klotild fkgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgycimát a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók mezezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

